

Neden Farabi değil de Einstein yetiştiriyoruz?

1001 İcat kitabının editörü Doç Dr. Salim Aydüz, İslam dünyası bilim adamlarının dünya medeniyetine Avrupa'dan çok daha fazla katkı yaptığını söylüyor ve soruyor 'Bilim adamı yetiştireceksek neden Farabiler değil de Einsteinlar yetiştirmeye çalışıyoruz?'

EMETİ SARUHAN

2010 yılının son günlerinde Türkiye'nin kendi bilim insanlarını yetiştirmesi hedefi ile bir proje başlatılmıştı. Kamuoyuna 'Türk Einsteinları yetiştirme projesi' olarak yansıyan çalışma, Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun projesi. Çalışmada YÖK, MEB, DPT ve TÜBİTAK gibi kurumlar görev alacak. Proje gençleri bilime yönlendirmeyi hedefliyor. Biz de İslam Medeniyeti'nin başlangıcından bu yana bilim adamlarının yaptığı icat ve buluşları anlatan 1001 İcat kitabının editörlerinden Doç. Dr. Salim Aydüz'ün Türkiye'ye gelmesini fırsat bilerek kendisine 'Büyük bir medeniyetken ne oldu da bilimde geri kaldık' ve 'kendi Einstein'larımızı yetiştirebilir miyiz' diye sorduk.

Doç. Dr. Salim Aydüz

MEDENİYETİ BİZ KURDUK

Doç. Dr. Salim Aydüz bizim büyük bir medeniyetin mirasçıları olduğumuzu, dünya medeniyetine olan büyük katkılarımızın farkında olmadığımız için özgüven eksikliği ve kompleks yaşadığımızı söylüyor. Aydüz'ün verdiği bilgilere göre İslam bilginleri 800'lü yıllardan sonra kendi bilimlerini oluşturmaya başlıyorlar. Bunda Halifelerin de büyük etkisi var çünkü her türlü bilimsel bilgiye açıklar ve bilim adamlarını destekliyorlar. Millet, din, ırk farkı gözetmeden Darül Hikme dediğimiz ortamlarda bilim adamlarının birlikte çalışmalarına imkan sağlıyorlar.

İLK BİLİM ADAMI İBN-İ HEYSEM

Darül Hikme'lerde başlayan çalışmalarla dünya medeniyetine büyük katkımız olduğunu söylüyor Doç Dr. Aydüz. Bunların en büyüklerinden biri Harizmi'nin matematikte 'sıfır'ı tanımlaması. Böylece matematik inanılmaz bir ivme kazanıyor. Trigonometri, geometri ve diğer hesaplamalarda da sıfır kullanılıyor. Harizmi 'El- Kitab'ul Muhtasar fi'l Hesab'il Cebri ve'l Mukabele' eseriyle matematik literatürüne giriyor. Aydüz, 'Bugün ortaokul ve liselerde okuduğumuz matematiğin tamamı İslam medeniyetinde geliştirilmiş matematiktir. Ama biz kendi geçmişimizdeki bu matematiksel verileri bilmediğimiz için medeniyete hiçbir katkımız olmadığını düşünüyoruz.' diyor İbnü'l Heysem ise bugün kullanılan fotoğraf makinalarının ve kameraların esası olan 'camara obscura'yı icat etmiş. Yakın dönemde Avrupa'da yayınlanan 'İbn'ul Heysem first scientist' kitabı İbnü'l Heysem'i ilk bilim adamı olarak kabul ediyor. Çünkü Heysem ilk defa bilimsel bulguları deneysel yollarla tekrar tekrar deneyerek ortaya koymuş.

AVRUPA BİLİMLE İLGİLENENİ YAKIYORDU

Aydüz, bizim medeniyetimizde Müslüman bilim adamlarının yanı sıra, Hıristiyanlar, Yahudiler, ateist bilim adamları ve hatta kadınların da bir arada ahenkle çalıştıklarını söylüyor. İslam dünyasında bunlar olurken Avrupa'da bilimsel çalışmalar yapanlar yakılıyordu. Doç Dr. Salim

Aydüz, 'Avrupa'da bilim adamları yaptıkları çalışmalarından dolayı yakılıyordu. Yüzlerce bilim adamı yakıldı. Aynı dönemde İstanbul'a baktığımızda 'zındık' tabir edilen bilim adamları bile padişahın huzuruna gelip düşüncelerini bildirip tartışabiliyorlardı. Avrupa tarihini bilmeyenler 'Avrupa dinden kurtuldu bilime sarıldı, ilerledi' diyorlar. Dininden kurtulmadı. Dinlerinin bu yönünden kurtuldu.' diyor.

REFAHA DOYDUK GERİ KALDIK

Avrupa neden ilerledi, biz neden geriledik. Aydüz bunun sebebinin Osmanlı'nın en ideal duruma ulaşması olduğunu söylüyor. 'Her şey çok iyi gidiyor. Buluş ihtiyacı yok. Hayat standartları en üst seviyede tutulması temel ideal oldu. Aynı dönemde, 1700'lerde ise Avrupa'da inanılmaz bir kavga var. Evin içine bir laboratuvar kurduğün zaman kilise haberdar olursa sana baskı yapıyor. İnsanlar bu baskıya karşı direnç geliştirdiler. Sonuç olarak bilimsel arayışlar yönünde büyük bir gelişme kaydedildi.' Aydüz Batılıların İslam medeniyetinin bilgi birikimini el yazmalarını tercüme ederek kendi medeniyetlerine taşıdıklarını ve hemen ardından icatların geldiğini ifade ediyor. Buna delil olarak da Newton'u gösteriyor. 'Newton 'Çok ileriye görebiliyorsam bu devlerin omuzlarına dikiliyo olmamdan kaynaklanıyor' diyor. Avrupa'da Newton'dan önce yaşamış bilim adamı yok. Newton Müslümün bilim adamlarına atıf yapıyor.'

NEDEN ROL MODELİMİZ AVRUPA

Aydüz, 'Bizim kendi medeniyetimiz içinde Einstein'dan çok daha kuvvetli, medeniyete çok daha fazla katkıda bulunmuş bilim adamlarımız var. Bu projenin ismi neden kendi 'İbn-i Sina, kendi 'Farabi', kendi 'Biruni'lerimizi yetiştirme olmasın? Böyle isimlendirilmesi çok daha özgüven getirici olabilirdi. Biz çok şey yapmışız ve bunu tekrarlayabiliriz. Çocuklarımıza 'Sizin rol modelleriniz sadece Newton, Einstein değil, onların yanı sıra İbn-i Sina, Farabi diyebilmeliyiz. Çünkü onlar medeniyete çok daha fazla şeyler vermişler. Bugün Nobel vermek gerekirse İslam bilim adamlarına verilecek Nobeller stadları doldurur.' diyor. Projenin içeriğini de değerlendiren Aydüz, bilim adamı yetiştirme konusunda yapılacak her çalışmanın etkili olacağı inancında. 'Bu çalışmaların kesinlikle başarılı olacağı kanaatindeyim. Ben uzun yıllardır İngiltere'de yaşıyorum. Oradaki kurumsal ve bilimsel çalışmaların Türkiye'de büyük ölçüde izlendiği ve takip edildiğini ve bazı alanlarda oradan daha iyiye gitmeye başladığımızı görüyorum. Türk insanının inanılmaz bir zekası var. Türkiye dünya bilim piyasasının hiç de altında değil. İyi bir planlama ile mutlaka bu projenin yürüyeceğine ve iyi mucitlerimizin olacağına inanıyorum.' diyor.

Kaynak: <http://yenisafak.com.tr/Pazar/?i=301639>